

In the article the looks are investigated of F.Svustun on ethno-social composition and political inclinations of Galychyna intelligentsia of East Galychyna 60-90th XIX of century.

Key words: *Galychyna intelligentsia, East Galychyna.*

Отримано: 2.06.2011

УДК 94(498)«1990/2007»:070:94(477)

Т. Г. Рендюк

УКРАЇНСЬКА ТЕМАТИКА У ЗМІ ПОСТСОЦІАЛІСТИЧНОЇ РУМУНІЇ (1990-2007 рр.)

У статті розкриваються особливості висвітлення української тематики у засобах масової інформації Румунії за перші півтора десятиліття незалежності України з акцентом на витоки відповідних інформаційних кампаній та форми їхнього прояву у сфері забезпечення прав румунської меншини, яка проживає на території нашої держави.

Ключові слова: *українська тематика, інформаційні кампанії; інформаційний вплив; національні меншини, засоби масової інформації.*

Протягом перших 15-ти років незалежності України спостерігалась зростаюча присутність української проблематики у засобах масової інформації сусідньої Румунії. За своєю активністю та масштабами можна стверджувати про наявність цілеспрямованих інформаційних кампаній, які можна класифікувати як стратегічні й тактичні. До першої категорії відносилися такі кампанії як презентація України, починаючи з перших днів її існування як незалежної держави; формування румунської громадської думки щодо позиції української сторони під час переговорного процесу з підготовки та підписання Договору про відносини добросусідства та співробітництво між Україною та Румунією; відслідкування підходів України щодо забезпечення прав румунської меншини, яка проживає на території нашої держави; коментування дій української сторони щодо відновлення глибоководного суднового ходу «р. Дунай – Чорне море», облаштування о. Зміїний, а також щодо позиції Києва в ході розгляду в Міжнародному Суді ООН в Гаазі справи «Делімітація морських просторів (Румунія проти України)» стосовно розмежування континентального шельфу та виключних економічних зон обох країн у Чорному морі. До тактичних інформаційних кампаній, які періодично розгорталися в ЗМІ Румунії, відносилися подання різноманітної, але цілеспрямовано підбраної інформації про періодичні політичні кризи в Україні, протистояння між вищими гілками влади, проблеми із сусідніми країнами, нещасні випадки та техногенні аварії, особисті трагедії окремих українських громадян, природні катаклізми, які на той час мали місце в Україні. Разом взяте, це формувало відповідний імідж нашої держави. Такі короткотривалі, але достатньо ефективні за своїми результатами інформаційні кам-

панії практикувалися у зв'язку з візитами вищого керівництва України до Румунії або особливими подіями у двосторонніх відносинах. Наприклад, напередодні підписання базового політичного Договору від 2 червня 1997 р., Україна певний час посідала перше місце у відповідях громадян Румунії на запитання «Яка країна є найбільшим ворогом для Румунії?», що на той час роздумувалося румунськими соціологічними установами та широко висвітлювалося засобами масової інформації цієї країни.

Аналіз витоків відповідних кампаній в румунських ЗМІ, організація належного їм протистояння, особливо з огляду на їх стабільний та системний характер, стає актуальним завданням української політології, соціології, задіяних центральних та місцевих органів державної влади, мас-медійних мереж тощо. Тому метою цієї статті є аналіз та оцінка суті представлення української тематики на прикладі висвітлення румунськими ЗМІ питання щодо становища румунської меншини в Україні, а її завданням – дослідження еволюції підходів румунської сторони до цієї проблематики за роки незалежності України та вироблення ефективних механізмів нейтралізації їх наслідків.

У цьому контексті слід зазначити, що поява незалежної України на політичній карті світу у 1991 р. не було неочікуваною подією для сусідньої Румунії. У Бухаресті уважно слідкували за прогресуючим процесом розпаду Радянського Союзу, очевидно розраховуючи на включення до свого складу «споконвічних румунських територій» – Північної Буковини та Бессарабії. Рух за повернення цих «історичних територій» набув характеру відвертої і цілеспрямованої практичної діяльності відразу після повалення режиму диктатора Н. Чаушеску. Визнання 24 грудня 1989 р. II-м З'їздом народних депутатів Верховної Ради СРСР недійсним пакту Ріббентропа–Молотова стало суттєвим додатковим поштовхом для відповідних дій звільненого з під контролю комуністичної влади румунського політичного істеблішменту. Як наслідок – весною 1991 р. Парламент Румунії відмовився ратифікувати підписаний 5 квітня того ж року у Москві новий Договір про співробітництво, добросусідство та дружбу між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Румунією, стаття 1 якого чітко фіксувала «непорушність кордонів» та «територіальну цілісність» двох держав [1].

Більше того, 24 червня 1991 р. румунський вищий законодавчий орган ухвалив Декларацію про пакт Ріббентропа–Молотова та його наслідки для Румунії, в якій було зафіксовано положення про незаконність відриву від країни її «історичних територій» – «Бессарабії, Герцаївського краю та Північної Буковини». Всі політичні сили, уряд, президент закликалися до підтримки законних прав населення анексованих румунських територій. Також зазначалося, що повна реалізація таких прагнень повинна стати завданням усіх сил країни, незалежно від їх політичної орієнтації [10].

З проголошенням 24 серпня 1991 р. незалежної України та підготовкою до Всеукраїнського референдуму від 1 грудня того ж року присутність української тематики в румунських ЗМІ та її об-

говорення як на офіційному, так і на рівні громадських організацій, значно посилилось. Прикладом служить Заява Парламенту Румунії від 28 листопада 1991 р. щодо референдуму в Україні. У ній зазначалося, що, оскільки пакт був анульований самим СРСР 24 грудня 1989 р. і Парламентом Румунії 24 червня 1991 р., «референдум не може проводитися на румунських територіях, які були насильно приєднані до СРСР, і які ніколи не належали Україні та по праву є румунськими». Більш того, Парламент Румунії просив «парламенти та уряди всіх країн, які визнаватимуть незалежність України, чітко заявити про те, що це визнання не поширюється на згадані вище території» [11]. У Заяві Уряду Румунії, ухваленій також у зв'язку з Всеукраїнським референдумом підкреслювалось, що «визнання незалежності України та бажання розвивати взаємовигідні румунсько-українські зв'язки не зобов'язує визнати включення до складу нової незалежної української держави Північної Буковини, Герцаївського краю, Хотинського повіту, повітів півдня Бессарабії, які були насильно анексовані СРСР, потім включені до територіальної структури України на основі пакту Ріббентропа–Молотова» [9].

Все це було підхоплено «незалежними» засобами масової інформації Румунії, внаслідок чого українська тематика посіла значне місце в їх повсякденній роботі.

Проте комплексне вивчення в Україні витоків, форм прояву та висвітлення української тематики в ЗМІ Румунії лише починається. Значний доробок у цьому сенсі належить кандидату політичних наук М.В. Петрову, який у своєму дисертаційному дослідженні [4] та у відповідних публікаціях [5; 6] вперше в Україні розкрив суть цього явища, класифікуючи публікації в ЗМІ Румунії на українську проблематику як негативні, нейтральні та нейтрально-позитивні. Водночас, автор, приділяючи надмірну увагу, на наш погляд, історичним аспектам формування ідеологічних засад українськорумунських відносин, залишив надто мало місця для висвітлення суто іміджевих аспектів сприйняття України сусідньою Румунією. Важливим уявляються визначення місця та оцінка ролі румунських інформаційних потоків у загальній системі інформаційно-психологічного впливу на Україну, надану в новітніх дослідженнях кандидата історичних наук, начальника кафедри інформаційно-психологічного протидіювання Військового інституту Київського національного університету ім. Тараса Шевченка Я.М. Жаркова [2, с.68] та начальника служби департаменту міністерства оборони України В.В. Кливця [3, с.7]. Попри це, глибинні аспекти української тематики в румунських ЗМІ залишаються недостатньо вивченими в українській фаховій літературі, навіть можна стверджувати про певне нехтування напряму, пов'язаного з проблематикою румунської меншини в Україні, не дивлячись на його гостроту та потребу у більш детальному дослідженні.

У цьому контексті слід зазначити, що на тлі сприйняття України в Румунії як країни з нестабільною політичною ситуацією та розхитаною економікою, великими проблемами у відносинах з Росією, періодично виникаючими складнощами з іншими сусід-

німи країнами тощо, протягом 1990–2007 рр. румунський мас-медійний простір надавав особливої уваги уважному відстеженню становища етнічних румунів та системному звинуваченню нашої держави у порушенні їх прав. Показовим у цьому плані став виступ президента Румунії Т. Бесеску на Міжнародній конференції ОБСЄ з питань боротьби з дискримінацією та ксенофобією (м. Бухарест, 7–8 червня 2007 р.), де у присутності лідерів і представників 47 країн світу та сотень журналістів було зазначено: «Румунська модель захисту національних меншин визнана в європейському плані, проте європейській підхід стосовно меншин не характерний для сусідніх із Румунією держав, наприклад, Сербії, України або Угорщини, на території яких проживають чисельні румунські громади». Продовжуючи цю лінію, у привітанні з нагоди Нового 2008 року, Т. Бесеску, зокрема, у частині, яка торкалася румунів за межами країни, відзначав: «Ми зобов'язані з усією любов'ю подумати про румунів з... України». Одразу ж після проголошення привітання, кореспондент Румунського телебачення Ж. Корондан, попросила Т. Бесеску додатково висловитися щодо «румунів, які всупереч своїй волі не знаходяться на Батьківщині-матері». Відповідаючи на запитання, президент Румунії відзначив: «Думаю з великою любов'ю про румунів, які несправедливим чином не знаходяться нині в Румунії і хочу їх бачити все ближче до нас, до Румунії. Думаю про тих, хто в Молдові, Україні, Сербії, про румунів, які живуть в Угорщині. Останніх я не розглядаю як таких, що живуть там несправедливо, проте румунів з Молдови і України – з впевненістю, так».

Як видно, роль ЗМІ у висвітленні такої тематики є не останньою. Ця тенденція була характерно для румунського мас-медійного простору з перших років незалежності України. Так, у грудні 1993 р. газета «Флакера» писала, що «в Україні гірше всього ставилися і ставляться до румунів», що «в переслідуванні північно-буковинських румунів, яким руйнують церкви, оскверняють могили, грабують майно, забороняють школи і культурну діяльність, пресу, у всьому цьому та багато в іншому винуваті хохли» [12]. Такого роду публікації, яких на той час було дуже багато, відображали політичну орієнтацію та настрої низки політичних партій і громадських організацій, які виникли в Румунії відразу після грудневих подій 1989 р. на хвилі демократичних перетворень та на тлі відсутності відповідної договірно-правової бази українсько-румунських відносин, яка б регламентувала проблематику національних меншин – української в Румунії та румунської в Україні.

Після парламентських та президентських виборів 1996 р. відкрито пропаловані територіальні домагання до нашої держави та необґрунтовані звинувачення української сторони у порушенні прав румунської меншини стали суперечити новому курсу Румунії щодо інтеграції в Європейський Союз та НАТО, серед критерій яких фігурувало відсутність у країни-кандидата проблемних питань двостороннього характеру з іншими державами, насамперед, сусідніми. Тому Румунія була вимушена заявити про

відсутність територіальних проблем з Україною, йти на підписання базового політичного Договору, проте компенсувала відмову від прямих територіальних домагань суб'єктивним висвітленням в ЗМІ проблематики румунської меншини в Україні.

З наближенням дати підписання Договору про відносини добросусідства та співробітництва між Україною та Румунією 2 червня 1997 р. румунські ЗМІ активно підключилися до обговорення його проекту з метою включення до його тексту положень, які максимально відображали б турботу Бухареста про румунів в Україні. Так, 3 березня 1997 р. популярна румунська газета «Кроніка ромине» опублікувала спільну заяву 14-ти громадсько-політичних організацій Румунії, в якій наводилися 20 уточнень до проекту Договору. Серед них особливе місце посідали положення про неприпустимість «пожертвування частиною території Румунії» заради її вступу до НАТО, а також про те, що Україна повинна відмовитися від радянських методів ставлення до етнічних румунів, які проживають на її території [8].

Інше авторитетне румунське видання – газета «Роминія лібере» 5 березня того ж року оприлюднила матеріали круглого столу, присвяченого проблемі підготовки до підписання Договору з Україною, який відбувся за участю відомих в Румунії істориків, представників державних органів влади та журналістів. Академік Діну К. Джуреску вперше публічно визнав, що зараз «у Північній Буковині румунів залишилося 19,5% населення», а також що, навіть «на румунських демографічних картах 1930 р. румуни на території всієї Буковини не досягали 50%», що її північна частина «була заселена в абсолютній більшості українцями», а у «Південній Бессарабії Румунія ніколи не мала більшості...». Тому він справедливо зазначав, що Румунії вимагати ці території, не маючи «чіткої демографічної більшості», нереально [16]. Його підтримали інші учасники круглого столу, зокрема історики М. Ретеган, І. Булей, а також деякі присутні на круглому столі державні службовці.

Підписання 2 червня 1997 р. Договору про відносини добросусідства і співробітництва між Україною і Румунією і обмін ратифікаційними грамотами 22 жовтня того ж року дещо позитивно вплинули на ставлення певної частини румунського суспільства до проблематики становища етнічних румунів в Україні, в цілому, та територіальних домагань до нашої держави зокрема, що призвело до сприйняття українсько-румунського державного кордону незмінним – таким, яким він був зафіксований у статті 2 базового Договору.

Проте більшість румунських журналістів не стали поділяти такої позиції, вважаючи підписання Договору зрадницьким актом. Про негативну налаштованість румунської преси з цього питання протягом постдоговірного періоду свідчать назви ряду публікацій того часу: «Румунська мова більше не буде предметом викладання в Україні», «Невирішені румунські проблеми в Чернівецькій області», «Антирумунські провокації у селі Валя Кузьмін», «Румуни з повіту Герца і Чернівецької області ще більше позбавлені прав після

Договору з Україною», «Учні навчальних закладів румунської держави зупинені на кордоні», «Матері дітей плачуть за румунською мовою», «Румуни з України – громадяни другорядної категорії», «Спроби відсторонення румунської мови» тощо.

Особливою негативного розмаху антиукраїнська кампанія з питань становища румунської національної меншини в Україні набула восени 1997 р. напередодні та за результатами перебування значної групи румунських парламентарів, політичних та громадських діячів, журналістів у Чернівецькій області у зв'язку з масштабним святкуванням в Румунії 500-річчя перемоги господаря середньовічної Молдови Стефана Великого у битві біля Космінського лісу (нині с. Валя Кузьмін Глибочького району) над польськими військами 29 жовтня 1497 р. На сторінках румунських мас-медіа Україна звинувачувалася у проведенні політики денаціоналізації та асиміляції румунів, ставилася під сумнів доцільність прискореного підписання базового політичного Договору. Повідомлялося, наприклад, що члени румунського громадсько-політичного товариства «Герцаївський край» висловили протест у зв'язку із становищем румунів в Україні, констатуючи, що вони дійшли до ситуації, коли потрібно запитати: «Чи матимуть вони надалі право на рідну мову на справжніх румунських землях». Зазначалося також, що на момент підписання українсько-румунського базового Договору, частина політичних діячів Румунії звертала увагу на небезпеку для румунської меншини з боку агресивного українського націоналізму [15].

У 1998 р., в рамках українсько-румунських домовленостей, досягнутих під час першого засідання Змішаної міжурядової українсько-румунської комісії з питань становища національних меншин, сторони мали провести самостійні соціологічні дослідження – в місцях компактного проживання українців в Румунії та, відповідно – в регіонах проживання етнічних румунів в Україні. Українська дослідницька група без особливих проблем, у супроводі румунських журналістів та офіційних осіб, відвідали українські населені пункти таких повітів Румунії як Сучава, Ботошань, Марамуреш, Тіміш та Тулча. Відповідна ж румунська група, у супроводі чисельних журналістів, відвідала не регіони компактного проживання етнічних румунів в Україні, а Одеську, Миколаївську та Херсонську області, де мешкають молдовани. Після цього, вона оприлюднила матеріали, з яких випливало, що нею, нібито, були зафіксовані «порушення прав представників румунської меншини в Україні», у зв'язку з чим уряду рекомендувалося здійснювати заходи з метою «недопущення денаціоналізації, збереження та розвитку етнічної самобутності румунів України» [19].

Через призму становища етнічних румунів в Україні базовий Договір критикувався румунськими ЗМІ й пізніше. Так, у 2003 р. газета «Зіуа», у черговий раз повідомляючи про порушення прав румунської національної меншини в Україні, піддала сумніву доцільність його укладення [17]. Це підтвердило очевидну цілеспрямованість, яка полягала у постійному підживлюванні румунськи-

ми мас-медійними засобами теми щодо нібито денаціоналізації румунів в Україні [7].

Сам факт вступу Румунії до НАТО ситуацію щодо спотвореного висвітлення проблематики, пов'язаної з становищем румунської меншини в Україні не змінив. Про це красномовно свідчить той факт, що питання «порушення» прав румунської меншини в Україні, її «примусової денаціоналізації», тощо продовжували мусуватися як центральними, так і повітовими газетами і журналами, а також румунськими радіо і телевізійними компаніями. Так, наприклад, газета «Роминія лібере» від 2 квітня 2004 р., тобто у перший день після набуття Румунією повноправного членства у НАТО, у щотижневому додатку «Алдіне» опублікувала статтю голови товариства «Герцаївський край», вихідця з Герцаївського району Чернівецької області, професора І. Германа під назвою «Знову про несправедливе відчуження румунських територій на Півночі і Сході» [13].

Очевидна фальсифікація етнічної політики України містилася у статті Г. Стенеску «Кордон між цивілізованим світом і колишнього сталінського імперією», опублікованої у газеті «Гардіану» 22 вересня 2004 р. Щодо прав румунів на території Чернівецької області, у відповідь на оприлюднений в румунських ЗМІ просторий матеріал про забезпечення Україною прав румунської національної меншини, автор писав, зокрема, що, «незважаючи на заяви, проголошені послом України в Бухаресті Т. Бауером, Київ здійснює агресивну кампанію денаціоналізації румунів і інтенсивний процес етнічної чистки. Практично, відсутні школи з викладанням румунською мовою, програми громадського радіо і телебачення виходять щоденно лише по декілька хвилин, заборонені дощаті румунської книги тощо» [14].

Після перемоги на президентських виборах в Румунії у грудні 2004 р. лідера Демократичної партії Т. Бесеску у публікаціях румунських ЗМІ на короткий час з'явилася тенденція висвітлення стану та перспектив розвитку українсько-румунських відносин у позитивному вимірі. Яскравим свідченням у цьому плані стали заголовки деяких румунських публікацій протягом 2005 – першої половини 2006 рр., а саме: «Румунія і Україна відкривають шляхи переговорів» – «Курентуль»; «Помаранчеве потепління між Києвом і Бухарестом» – «Котідіанул»; «Румунсько-українські переговори поновлені на рівні експертів» – «Реалітатя роминяске» тощо.

Проте таке явище виявилось тимчасовим. Вже у червні 2006 р., під назвою «Знищення румунських земель», газета «Зіуа» писала, що, «незважаючи на заяви щодо орієнтації на демократію та дотримання прав людини, у тому числі прав національних меншин, Київ готує ще один удар проти румунів з України». Йшлося про тодішні плани щодо адміністративної реформи, в якій румунська сторона вбачала загрозу для ліквідації Чернівецької області, яка частково заселена румунами [20].

Активну антиукраїнську позицію займали друковані ЗМІ націонал-радикальної партії Велика Румунія – газета «Тріколог» та тижневик «Роминія Маре». Так, вони опублікували «Політичну за-

яву про становище румунської меншини в Україні», оприлюднену 30 жовтня 2006 р. на пленарному засіданні Парламенту Румунії сенатором від партії Велика Румунія А. Арделяну, в який відкрито фальсифікувалися чисельність румунів в Україні. У заяві зазначалося, зокрема, що «у той час, як Румунія офіційно визнає наявність української меншини, Україна не визнає, що на її території проживають, згідно з офіційними даними перепису населення 2001 р., приблизно 409 600 автохтонних румунів (тобто, разом з молдаванами. – Автор.). А. Арделяну стверджував також, що згідно з неофіційними джерелами, чисельність «румунів – молдован» досягає майже мільйон осіб».

Незважаючи на наявність суттєвих проблем, пов'язаних з ідентичністю української національної меншини Румунії, сенатор зазначив, що «румунська модель дотримання прав національних меншин визнана в європейському плані» [18]. Це, фактично, співпадало із твердженнями глави румунської держави, і що стало предметом широкого висвітлення у румунському медійному просторі.

Підводячи підсумки, можна стверджувати про розгортання румунськими ЗМІ, які самодекларувалися «вільними», протягом всього періоду, що пройшов з моменту повалення режиму Чаушеску в Румунії, низки інформаційних кампаній на українську тематику. Проте, якщо переважна більшість з них носила періодичний характер і були обмежені у часі, то висвітлення румунськими ЗМІ питання щодо становища румунської меншини в Україні стало стабільними, набуваючи характер головного проблемного питання відносинах постсоціалістичної Румунії з Україною.

Враховуючи викладене, уявляється доцільним зробити наголос на необхідність стимулювання та активізацію діючих і впровадження нових механізмів двостороннього співробітництва з проблематики національних меншин, охоплюючи й інформаційний аспект. Особливе місце належить Змішаній міжурядовій Українсько-Румунській комісії з питань забезпечення прав осіб, які належать до національних меншин, створеної у 1998 р. відповідно до українсько-румунського базового Договору, та профільній Робочій групі Комітету співробітництва з питань культури, освіти, національних меншин та громадської інформації Українсько-Румунської Спільної Президентської Комісії, установче засідання якої відбулося 31 жовтня 2007 р. в рамках офіційного візиту Президента України до Румунії.

Список використаних джерел:

1. Договор о сотрудничестве, добрососедстве и дружбе между Союзом Советских Социалистических Республик и Румынией (Москва, 5 апреля 1991 года). – Режим доступа: <http://zakon.nau.ua/doc/uid=1079.1818.0>.
2. Жарков Я.М. Інформаційно-психологічний вплив на Україну: моніторинг, аналіз, оцінка / Я.М. Жарков // Інформаційна безпека людини, суспільства, держави : науково-практичний журнал. – 2009. – № 1 [1].
3. Кливець В.В. Удосконалення механізмів державного управління медіаринком як чинника забезпечення інформаційної безпеки держави / В.В. Кливець // Інформаційна безпека людини, суспільства, держави : науково-практичний журнал. – 2009. – № 1 [1].

4. Петров М.В. Процес формування іміджу України в медійному просторі сучасної Румунії : дис. ... канд. політ. наук : спеціальність 23.00.02 – політичні інститути та процеси. – Чернівці, 2007. – 200 с.
5. Петров М.В. Теоретико-методологічні проблеми формування іміджу України в громадській думці сучасної Румунії / М.В. Петров // Науковий вісник / Одеський державний економічний університет; Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2006. – № 12 (32). – С. 151–162.
6. Петров М.В. Формування іміджу України політичними партіями та недержавними організаціями націонал-радикального спрямування Румунії / М.В. Петров // Держава і право : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2006. – Вип. 32. – С. 559–566.
7. Coman D. Româniî din Ucraina strigă SOS // Ziua. – 2003. – 4 aprilie.
8. Declarația asociațiilor culturale și științifice din România // Cronica română. – 1997. – 3 martie.
9. Declarația Guvernului României privind referendumul din Ucraina // Adevărul. – 1991. – 3 decembrie.
10. Declarația Parlamentului României privind Pactul Ribbentrop-Molotov și urmările lui pentru țară // Adevărul. – 1991. – 25 iunie.
11. Declarația Parlamentului României privind referendumul din Ucraina // Monitorul oficial al României. – 1991. – № 253. – 29 noiembrie.
12. Flacăra. – 1993. – 8 decembrie.
13. Gherman.I. Tot despre instrăinarea nedreaptă a teritoriilor române din Nord și Est // România liberă, Aldine. – 2004. – 2 aprilie.
14. Gardianul. – 2004. – 22 septembrie.
15. Jurnalul național. – 1997. – 30 octombrie.
16. Problema Tratatului cu Ucraina // România liberă. – 1997. – 5 martie.
17. Stoian C. Mai mulți sînt ucraineni în România, decât români în Ucraina? / C. Stoian // Ziua. – 2003. – 6 martie.
18. Tricolor. – 2006. – 2 noiembrie.
19. Ziua. – 1998. – 11-14 septembrie.
20. Ziua. – 2006. – 14 iunie.

The features of illumination of the Ukrainian subject open up in the article in mass of Romania medias for the first one and a half decades independences of Ukraine with an accent on the sources of the proper informative campaigns and form of their display in the field of providing of rights for the Romanian minority, which lives on territory of our state.

Key words: *Ukrainian subject, informative campaigns, informative influence, national minorities, mass medias.*

Отримано: 1.10.2011